

Klima: Omkostninger, erhverv og fordeling

Oplæg på NØF årsmøde 2020
v. Jens Hauch

Status i dag

- Klimaproblemet er åbenlyst
- Klimaloven er vedtaget og sætter rammerne
- Bred opbakning til grøn omstilling
 - Holdningsskifte i befolkningen – også internationalt
 - Bred opbakning i dansk erhvervsliv til grøn omstilling, fx DI
 - Bred politisk opbakning til 70 pct. målsætningen
- Klimaplan skal forhandles i foråret
- Betydelig politisk forvirring over vejen mod målet og myriader af sekundære politiske hensyn

Klimaloven vigtig ramme, men...

- Lovfæster 70 pct. målsætningen i 2030 og et vist hensyn til lækage
 - Klimarådet skal årligt vurdere retning mod mål, ministeren skal fremlægge klimaplan
 - Folketinget kan pålægge ministeren at handle
- Vigtig ramme...
 - Massiv politisk opbakning til loven afgørende
 - Regulatorrisiko reducers – forøgede klimainvesteringer
 - 70 pct. målsætningen er ikke helt skæv i forhold til vejen mod klimaneutralitet i 2050
- ...men
 - Ikke automatiske tilpasningsmekanismer i loven
 - Intet i loven sikrer omkostningsminimering

Prisen på grisen?

DØR (2016): Fossilfrihed i 2050 koster 0,5 pct. Af BNP, dvs. 10 mia. kr. i 2020 niveau og priser

IPCC og OECD 1-3 års global vækst frem mod 2050

Fossilfri løsninger er fx nu konkurrencedygtige inden for el- og fjernvarme. Elbiler er i hurtig udvikling

Opgaven er hverken neglignibel eller uoverskuelig
- Ser frem til at Green Reform ligger klar om nogle år

EA/DI: MAC-kurven i 2030 går mod uendeligt ved 65 pct.

- Bottum up – substitutionseffekter ved fx afgifter ikke medregnet og landbrug er ikke med

Klimaøkonomi under forandring

Accepter, at 2030- og 2050-mål ligger fast. Mange andre lande har lignende tiltag

Skelne mellem relevante og irrelevante sekundære mål, fx

- Belast ikke erhvervslivet unødigt – KE og lækage
- Tag fordelingseffekter alvorligt
- Antal elbiler er ikke et relevant mål
- Energibesparelser kun relevante på kortere sigt

Anvis model for omkostningminimering

- Afgifter på drivhusgasser bærende instrument
- Bekæmpe kludetæppe af instrumenter

Kommunikere “no free lunch”

- Med fx partnerskaber og command and control opdager forbrugerne det ikke, men det bliver unødigt dyrt

Erhvervs- og fordelingsvenlige afgifter

Realisering af grønne mål

Hensyn til erhvervsliv og lækage

Hensyn til fordeling

Erhvervs- og fordelingsvenlige afgifter

Realisering af grønne mål

Ensartede afgifter på drivhusgasser indføres. Upræcise afgifter, fx energiafgifter, udfases

- Sikrer omkostningsminimering
 - Klimarådet anbefaler løbende afgiftsniveau, så klimamål realiseres
- Særlig version for landbrug samt kvoteomfattede virksomheder

Hensyn til erhvervsliv og lækage

Hensyn til fordeling

Erhvervs- og fordelingsvenlige afgifter

Realisering af grønne mål

Ensartede afgifter på drivhusgasser indføres. Upræcise afgifter, fx energiafgifter, udfases

- Sikrer omkostningsminimering
 - Klimarådet anbefaler løbende afgiftsniveau, så klimamål realiseres
- Særlig version for landbrug samt kvoteomfattede virksomheder

Hensyn til erhvervsliv og lækage

- Bundfradrag for fx 80 pct. af historisk udledning, reduceres efter fastlagt plan
- Subsidium svarende til afgiften for virksomheder, der udleder under deres fradragsgrænse

Hensyn til fordeling

Ervhvervs- og fordelingsvenlige afgifter

Realisering af grønne mål

Ensartede afgifter på drivhusgasser indføres. Upræcise afgifter, fx energiafgifter, udfases

- Sikrer omkostningsminimering
 - Klimarådet anbefaler løbende justering af afgiftsniveau
- Særlig version for landbrug samt kvoteomfattede virksomheder

Hensyn til erhvervsliv og lækage

- Bundfradrag for fx 80 pct. af historisk udledning, reduceres efter fastlagt plan
- Subsidium svarende til afgiften for virksomheder, der udleder under deres fradragsgrænse

Hensyn til fordeling

- Resterende provenu til husholdninger for at neutralisere fordelingseffekter

Centrale take away

Økonomer kan spille afgørende rolle i definerende 2020-forår: Få afgifter og stilleskruer indarbejdet i forårets klimaplan